

* Licet iuris utriusque testimonia manifeste declarent, imperialem dignitatem et potestatem^a immediate in filio dei ab antiquo processisse et deum per imperatorem et reges mundi iura humano generi aperte tribuisse, et quod imperator ex sola electione eorum, ad quos pertinet *, verus efficitur imperator nec alicuius alterius eget confirmatione seu approbatione, quoniam in temporalibus superiorem non habet in terris. Sed eidem * subsunt nationes, et ipse Dominus noster Ihesus Christus mandaverit, que sunt dei deo, et que sunt cesaris cesari fore reddenda; quia tamen quidam avaricie et ambitionis cecitate devicti et nullius scripture intelligentiam se habere dicentes, sed divertentes a tramite recti sensus in quedam iniqua et prava comenta et in assertiones detestabiles prorumpunt contra potestatem^a et auctoritatem imperialem et iura imperatorum electorum et aliorum principum et imperii fidelium committentes, fallaciter asserentes, quod imperialis dignitas et potestas est a papa, et quod electus in imperatorem * non est verus imperator nec rex, nisi prius per papam sive * sedem apostolicam confirmetur, approbetur et coronetur, et per huiusmodi pravas assertiones et pestifera dogmata hostis antiquus movet lites et iurgia suscitatur, contentiones pariat et seditiones procuret. Ideo ad tantum malum evitandum de consilio et consensu electorum et aliorum principum imperii declaramus, quod imperialis dignitas et potestas^b est immediate a solo deo, et quod de iure et imperii consuetudine antiquitus approbata est, * postquam aliquis eligitur in imperatorem sive * regem ab electoribus imperii concorditer vel * maiori parte eorundem, statim ex sola electione est verus rex et imperator Romanorum censendus et nominandus et eidem debet ab omnibus imperio subiectis obediri, et administrandi * iura imperii et cetera faciendi, que ad imperatorem verum pertinent, habet plenariam potestatem^a, nec pape sive sedis apostolice aut alicuius alterius approbatione, confirmatione, * auctoritate indiget vel consensu.

Et hac inperpetuum valitura lege decernimus, ut electus in imperatorem concorditer vel a maiori parte electorum ex sola electione censeatur et habeatur ab omnibus pro vero et legitimo imperatore, et eidem ab omnibus subiectis imperio debeat obediri, et administrationem et iurisdictionem imperialem et imperialis potestatis plenitudinem habeat et habere ac obtinere ab omnibus censeatur et firmiter asseratur.

Quicumque autem contra hoc declarata, decreta vel diffinita aut aliquid eorum asserere seu dicere aut asserentibus seu dicentibus consen-

a) ptäte. b) ptās.

Lodovicum de Bavaria electum in imperatorem, et me existente tunc in Romana curia audiivi magno[s] prelatos et etiam laicos [in] utroque iure peritos in hanc opinionem inclinare tanquam veriore, et super hoc idem dominus Lodovicus fecit legem, que sequitur: Licet iuris u. s. w. Ueber das auf den Text unmittelbar Folgende s. oben S. 405.